

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/46/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113218457
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1113218457.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu JUDr. Anny Kašajovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobcu: W. O., L.. XX.XX.XXXX, J. O. XXXX/XX, XXX XX J., zastúpený: D.Q. G. D..O..M., D. D. Y. L. XX, XXX XX J., W.: XX XXX XXX, proti žalovaným: X/ S. O., L.. XX.XX.XXXX, O. XXXX/XX, XXX XX J., X/ C. Š., L.. XX.XX.XXXX, J. F. X XXX/XX, XXX XX J., zastúpený: I.. C. T., S., D. D. T. XX, XXX XX J., o určenie neplatnosti právnych úkonov na odvolanie žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. júna 2018 č.k. 8 C 110/2013-295 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, v ktorej súd určil, že právny úkon spísaný do Notárskej zápisnice zo dňa 03.07.2012, napísanej na L. Ú. D. D. E. J., F. X, Č.. L. XXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, L., ktorým R. O.Á., L.. XX.XX.XXXX uznala právny záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011 voči C. Š., L.. XX.XX.XXXX je neplatný a v časti o povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť trovy znaleckého dokazovania p o t v r d z u j e.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že právny úkon spísaný do Notárskej zápisnice zo dňa 03.07.2012, napísanej na L. Ú. D. D. E. J., F. X, Č.. L. XXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, T. R. O., L.. XX.XX.XXXX uznala právny záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011 voči C. Š., L.. XX.XX.XXXX je neplatný, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Znaleckému ústavu forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. priznal nárok na znalečné voči žalobcovi v rozsahu 50 % a voči žalovaným v 1/ a 2/ v rozsahu 50 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou proti pôvodnej žalovanej 1/ R. O. (ďalej len "pôvodná žalovaná 1/") a žalovanému 2/ domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011, uzatvorenej medzi pôvodnou žalovanou 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako veriteľom. Domáhal sa tiež určenia neplatnosti právneho úkonu spísaného do Notárskej zápisnice zo dňa 03.07.2012, napísanej na L. Ú. D. D. E. J., F. X, Č.. L. XXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, ktorým pôvodná žalovaná 1/ uznala právny záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011 voči žalovanému 2/ a náhrady trov konania.

3. Uviedol, že žalobca žalobu odôvodnil tým, že s pôvodne žalovanou 1/ sú manželia a bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, vedenom T. Ú. J., Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, Okres: J. W., Obec: J.-C..Č.. K., k.ú. K., a to: pozemky parcely registra "Q."

evidované na katastrálnej mape, parc. č. XXXX/X vo výmere 348 m², druh pozemku: záhrady a parc. č. XXXX/X vo výmere 138 m², druh pozemku: záhrady (ďalej ako "Nehnutelnosti"). Pôvodná žalovaná 1/ so žalobcom nežije v spoločnej domácnosti šesť rokov a podľa informácií, ktorými žalobca disponuje, pôvodná žalovaná 1/ žije ako bezdomovec. Doručením Upovedomenia o začatí exekúcie v právnej veci vedenej Exekútorským úradom J., I. C. L. pod sp. zn. EX 48/12 nadobudol vedomosť o exekučnom konaní vedenom v prospech žalovaného 2/ ako oprávneného proti pôvodnej žalovanej 1/ ako povinnej osobe. Predmetom exekučného konania je vymoženie sumy 96.800,- EUR spolu s príslušenstvom. Exekučné konanie bolo začaté na základe návrhu žalovaného 2/ ako oprávneného zo dňa 18.07.2012. Exekučným titulom na vykonanie exekúcie je notárska zápisnica napísaná na L. Ú. D. D. E. J., F. X, dňa 03.07.2012, č. L., L. XXXXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX (ďalej ako "Notárska zápisnica"). Notárska zápisnica obsahuje vyhlásenie pôvodnej žalovanej 1/ o uznaní záväzku voči žalovanému 2/ a súhlas s vykonateľnosťou Notárskej zápisnice. Pôvodná žalovaná 1/ v Notárskej zápisnici vyhlásila, že dňa 04.05.2011 uzavrela so žalovaným 2/ Zmluvu o pôžičke (ďalej ako "Zmluva o pôžičke"), predmetom ktorej bol záväzok žalovaného 2/ na žiadosť pôvodnej žalovanej 1/ poskytnúť jej pôžičku vo výške 96.800,- EUR a záväzok žalovanej 1/ poskytnutú pôžičku splatiť. Podľa Notárskej zápisnice mala byť pôžička vo výške 96.800,- EUR poskytnutá pôvodnej žalovanej 1/ od žalovaného 2/ dňa 04.05.2011 v hotovosti k rukám pôvodnej žalovanej 1/. Pôžička mala byť poskytnutá bezúročne a pôvodná žalovaná 1/ sa zaviazala vrátiť pôžičku žalovanému 2/ do 16.07.2012 jednorazovo na jeho bankový účet. Pôvodná žalovaná 1/ v Notárskej zápisnici uznala svoj právny záväzok čo do základu ako aj čo do výšky a vyjadrila súhlas s vykonateľnosťou Notárskej zápisnice na celý svoj majetok. Na základe prebiehajúceho exekučného konania je možné usúdiť, že pôvodná žalovaná 1/ si svoju povinnosť nespĺnila a žalovanému 2/ poskytnutú pôžičku nevrátila v lehote do 16.07.2012, nakoľko tento podal už dňa 18.07.2012 návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor vykonávajúci exekúciu pod č. EX 48/12 vydal dňa 08.02.2013 Príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností, a to Nehnutelností zapísaných na LV č. XXXX, ako aj k nehnuteľnosti nezapisanej v katastri nehnuteľností - novostavba "O. Q., K. T." na pozemku parc. č. XXXX/X. Podľa názoru žalobcu je Zmluva o pôžičke neplatný právny úkon a za neplatný považuje aj právny úkon spísaný do Notárskej zápisnice, ktorým pôvodná žalovaná 1/ uznala právny záväzok (t.j. záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o pôžičke). Žalobca mal za to, že uzatvorená Zmluva o pôžičke je právny úkon týkajúci sa spoločných vecí manželov a nakoľko presahuje rámec bežných vecí, vzhľadom na výšku záväzku, trpí neplatnosťou pre absenciu súhlasu žalobcu a preto sa dovoľáva neplatnosti Zmluvy o pôžičke. Pôvodná žalovaná 1/ sa ako jeho manželka uzatvorením Zmluvy o pôžičke zaviazala neobyčajne veľkým rizikom bez toho, že by mal z toho žalobca, či rodina pôvodnej žalovanej 1/ akúkoľvek výhodu, ďaleko presiahla jej finančné a majetkové pomery, a to na úkor bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na ktorom participuje aj žalobca. Uviedol, že žalovaný 2/ od počiatku musel vedieť, že pôvodná žalovaná 1/ nemá finančné prostriedky na splnenie svojho záväzku, nemá iný majetok vo výlučnom vlastníctve ako potenciálny zdroj uspokojenia žalovaného 2/ ako veriteľa, a preto bude svoje záväzky uspokojovať na úkor majetku patriaceho do BSM. Žalobca vyjadril aj pochybnosti o tom, či skutočne došlo k uzatvoreniu Zmluvy o pôžičke, resp. či došlo k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov vo výške 96.800,- EUR pôvodnej žalovanej 1/. Poukázal na to, že Notárska zápisnica bola spisovaná tesne pred údajnou lehotou splatnosti pôžičky (Notárska zápisnica bola spísaná dňa 03.07.2012 a splatnosť pôžičky mala nastať dňa 16.07.2012), a to po viac ako roku odo dňa údajného uzatvorenia ústnej Zmluvy o pôžičke (dňa 04.05.2011). Konštatoval, že zabezpečenie záväzku pôvodnej žalovanej 1/ si žalovaný 2/ zabezpečil až po viac ako roku odo dňa, kedy mala byť údajná Zmluva o pôžičke uzatvorená. Správanie žalovaného 2/ považuje za nelogické a vzbudzujúce pochybnosti o pravdivosti prehlásenia pôvodnej žalovanej 1/ v Notárskej zápisnici. Uviedol, že v prípade, ak by sa preukázalo, že k odovzdaniu finančných prostriedkov nedošlo, medzi žalovanými právny vzťah nevznikol, a Notárska zápisnica by nemala hmotnoprávny základ. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Zmluvy o pôžičke a právneho úkonu pôvodnej žalovanej 1/ (uznanie dlhu) obsiahnutého v Notárskej zápisnici má žalobca za daný tým, že je ohrozené jeho vlastnícke právo k Nehnutelnostiam a stavbe vedeným exekučným konaním, ktoré je vykonávané na podklade Notárskej zápisnice. Uviedol, že jeho postavenie sa vyriešením určovacej žaloby stane istým, pričom v exekučnom konaní nie je možné otázku neplatnosti právnych úkonov riešiť. Konštatoval, že bez požadovaného určenia by mohol prísť o svoju nehnuteľnosť, v ktorej žije a preto je toho názoru, že v danom prípade je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti oboch právnych úkonov. Uviedol, že výrok o neplatnosti právneho úkonu je potrebné aj v konaní pred exekučným súdom, aby bolo možné rozhodnúť o zastavení exekúcie z dôvodu neprípustnosti. Právny záujem považuje za naliehavý v tom, že v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov ako vlastníka Nehnutelností a stavby.

4. Vec právne posúdil podľa §1, §2, § 470 ods. 1,2, §137 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ods. 1,2 §39, §40a, §145 ods. 1, §147 Občianskeho zákonníka, § 41 ods. 2 písm. c) zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.

5. Súd prvej inštancie v prvom rade posudzoval existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011 a neplatnosti uznania záväzku spísaného do Notárskej zápisnice zo dňa 03.07.2012. Konštatoval, že žalobca odôvodňoval naliehavosť právneho záujmu na určení neplatnosti dotknutých právnych úkonov v žalobe tým, že je ohrozené jeho vlastnícke právo k Nehnutelnostiam a stavbe vedeným exekučným konaním, ktoré je vykonávané na podklade Notárskej zápisnice. Dôvodil, že jeho postavenie sa vyriešením určovacej žaloby stane istým, nakoľko v exekučnom konaní nie je možné otázku neplatnosti právnych úkonov riešiť a mohol by bez požadovaného určenia prísť o svoju nehnuteľnosť, v ktorej žije. V nadväznosti na úmrtie pôvodnej žalovanej 1/ žalobca považoval za potrebné v prebiehajúcim spore pokračovať, nakoľko určenie neplatnosti Zmluvy o pôžičke a vyhlásenia o uznaní dlhu v Notárskej zápisnici budú mať zásadný dosah na jeho majetok a na majetok jeho syna, ako dedičov po pôvodnej žalovanej 1/. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v časti požadovaného určenia neplatnosti uznania záväzku obsiahnutého v Notárskej zápisnici, bola splnená podmienka naliehavého právneho záujmu v podobe exekučného konania, ktoré je vedené na podklade spornej Notárskej zápisnice. Uviedol, že pri reálnej hrozbe straty spoluvlastníctva žalobcu k Nehnutelnostiam v exekúcii vedenej na návrh žalovaného 2,/ ako oprávneného súdnym exekútorom, nemal žalobca inú právnu možnosť brániť sa proti zásahu do jeho vlastníckeho práva ako žalobou podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase podania žaloby a určovací návrh bol prostriedkom umožňujúcim ochranu jeho právneho postavenia skôr, než by toto bolo zmenené predajom predmetných nehnuteľností exekútorom. Oprávnenie žalobcu domáhať sa na súde určenia neplatnosti tohto právneho úkonu bolo podľa názoru súdu prvej inštancie dané dôsledkami na jeho majetok a hroziacou reálnou ujmu, čo považoval za preukázané konaním súdneho exekútora, v tom čase I. C. L., v exekúcii vedenej pod sp. zn. Ex 48/12. V tejto exekúcii súdna exekútorka na základe sporného úkonu pôvodnej žalovanej 1/, spísaného do Notárskej zápisnice dňa 03.07.2012 nariadila na vymoženie dlhu exekúciu predajom nehnuteľností patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a pôvodnej žalovanej 1/ a následne súdny exekútor JA.. I. W., nástupca pôvodnej súdnej exekútorky, túto pohľadávku prihlásil aj do dedičského konania po pôvodnej žalovanej 1/. Súd prvej inštancie po skonštatovaní existencie naliehavého právneho záujmu sa následne zaoberal posúdením žalobcom uplatnených dôvodov neplatnosti dotknutého právneho úkonu podľa ust. § 38 ods.2 Občianskeho zákonníka za dôvodné.

6. Konštatoval, že žalobca ako jeden z dôvodov neplatnosti sporného právneho úkonu uplatnil jeho absolútnu neplatnosť podľa ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že pôvodná žalovaná 1/ bola dlhodobo závislá na návykových látkach, ktoré pôsobili na jej schopnosť racionálne uvážiť svoje činy a rozhodnutia. Na preukázanie tvrdeného dôvodu neplatnosti dotknutého právneho úkonu nariadil súd prvej inštancie znalecké dokazovanie, znaleckou organizáciou v odbore Zdravotníctvo a farmácia a zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že pôvodná žalovaná 1/ trpela hraničným typom emočne nestabilnej poruchy osobnosti, syndrómom polymorfnej závislosti od viacerých návykových látok s toxikomanickou depraváciou osobnosti a rekurentnou depresívnou poruchou s tým, že duševnú poruchu u pôvodnej žalovanej 1/ možno vo všeobecnosti označiť ako poruchu s trvalým charakterom, avšak znalecká organizácia zároveň jednoznačne konštatovala, že pôvodná žalovaná 1/ bola v čase uskutočnenia daného právneho úkonu schopná rozpoznať svoje konanie a všetky následky svojho konania. Súd prvej inštancie preto nepovažoval uplatnenie absolútnej neplatnosti predmetného právneho úkonu podľa ust. § 38 ods.2 Občianskeho zákona za dôvodné.

7. Pri posudzovaní namietanej relatívnej neplatnosti sporného právneho úkonu podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákona poukázal na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, ktorý zaujal názor, že v odôvodnených prípadoch nemôžu súdy pri interpretácii ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože druhý z manželov môže byť v dôsledku účinkov konkrétneho právneho úkonu v rámci exekúcie zbavený spoluvlastníctva svojho majetku (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 08.12.2010, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 509/2011 zo dňa 13.12.2011). Konštatoval, že pri výklade § 145 ods. 1 Občianskeho

zákonníka je potrebné vychádzať nielen z priameho vzťahu napadnutého právneho úkonu k spoločným veciam, ale musia sa zohľadniť aj jeho možné právne účinky vo sfére spoločných vecí, patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uviedol, že v danej veci je nepochybné, že posudzované uznanie záväzku v spornej Notárskej zápisnici predstavoval len záväzok pôvodnej žalovanej 1/, súhlas pôvodnej žalovanej 1/ s vymáhaním dlhu exekúciou jej celého majetku, teda vrátane majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uviedol, že v dôsledku spojenia uznania záväzku so súhlasom pôvodnej žalovanej 1/, sa Notárska zápisnica o uznaní záväzku stala vykonateľným exekučným titulom podľa ustanovenia § 41 ods. 2 Exekučného poriadku na celý jej majetok, podriaďuje predmetný úkon ustanoveniu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka a takýto právny úkon je potrebné považovať za taký, ktorý nebol vykonaný mimo sféru spoločných manželských vecí. Konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že pôvodná žalovaná 1/ v čase predmetného uznania záväzku spísaného do Notárskej zápisnice disponovala dostatočnými finančnými prostriedkami, alebo majetkom vo svojom výlučnom vlastníctve, teda mimo masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov v takej výške, aby tento majetok postačoval na uspokojenie pohľadávky veriteľa (žalovaného 2/) a aj s prihliadnutím na výšku pohľadávky, sporný právny úkon podľa názoru súdu prvej inštancie sekundárne zasahoval do spoločných vecí tvoriacich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalobcu a pôvodnej žalovanej 1/, keďže predmetná Notárska zápisnica bola použitá ako exekučný titul a je na jej základe vedené exekučné konanie. Pri určení neplatnosti uvedeného právneho úkonu, vzhľadom na právne závery vyslovené v náleze Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 26/2010 z 08.12.2010, dospel súd prvej inštancie k záveru, že zistený skutkový stav je potrebné právne podriaďiť pod ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko účinky dotknutého právneho úkonu pôvodnej žalovanej 1/ mali spôsobilosť prejavíť sa vo sfére spoločných vecí. Konštatoval, že za týchto okolností bol k platnosti uznania záväzku potrebný súhlas žalobcu a jeho nedostatok spôsobil relatívnu neplatnosť tohto právneho úkonu s poukazom na ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, ktorú žalobca uplatnil. Súd prvej inštancie ustálil dôvod neplatnosti uznania záväzku pôvodnou žalovanou 1/ spočívajúci v absencii súhlasu žalobcu ako jej manžela s týmto právnym úkonom, čo považoval za dostatočný dôvod na určenie neplatnosti sporného právneho úkonu, preto sa ďalšími žalobcom uplatnenými dôvodmi neplatnosti tohto právneho úkonu z dôvodu hospodárnosti a s ohľadom na zásadu procesnej ekonómie nezaoberal.

8. Pri posudzovaní druhého žalobou napadnutého právneho úkonu v časti určenia neplatnosti Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011, uzatvorenej medzi pôvodnou žalovanou 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako veriteľom, dospel k záveru, že v tejto časti základná procesná podmienka dôvodnosti a prípadnej úspešnosti určovacej žaloby žalobcom, a to existencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení splnená nebola. Pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu považoval za rozhodujúce najmä to, že požadovaným určením neplatnosti Zmluvy o pôžičke by sa nič nezmenilo na právnom postavení žalobcu. Vychádzal z judikatúry Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej otázka platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o pôžičke má povahu iba predbežnej otázky vo vzťahu k prípadnej žalobe na plnenie zo zmluvy o pôžičke, a preto na vyriešení takejto (predbežnej) otázky v samostatnom konaní nemôže mať žalobca naliehavý právny záujem. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie pritom nesmie byť podľa neho poňaté do výroku súdneho rozhodnutia. Navyše právoplatný rozsudok o určovacej žalobe netvorí automaticky prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie a teda nie je vylúčená prípadná budúca žaloba na plnenie. Konštatoval, že pokiaľ žalobca tvrdí, že predmetná Zmluva o pôžičke je neplatná, adekvátnym prostriedkom právnej ochrany jeho oprávnených záujmov je práve obrana v prípadnom spore o zaplatenie titulom tejto zmluvy, kde v konaní o takejto žalobe bude potom súd musieť ako predbežnú otázku riešiť platnosť tejto zmluvy. Mal za to, že v prípade zmluvy o pôžičke nejde o judikovanú pohľadávku, ktorá by mohla byť sama o sebe podkladom pre vedenie exekúcie, a teda neexistuje reálna hrozba v podobe vedenia exekučného konania. Uviedol, že existenciu naliehavého právneho záujmu nepreukazuje ani samotná skutočnosť, že pohľadávka z predmetnej zmluvy bola prihlásená do dedičského konania po pôvodnej žalovanej 1/, a teda hrozí, že bude zaradená do pasív dedičstva, ohľadom ktorého žalobca prichádza do úvahy ako dedič. Poukázal na to, že v dedičskom konaní majú dedičia možnosť poprieť pravosť pohľadávok, ich právny dôvod, či upozorniť na premlčanie pohľadávok, ktoré si veritelia prihlásia do dedičského konania, v prípade ak sú pochybnosti o nárokoch veriteľov. Sporné - neuznané pohľadávky sa následne neriešia (nevyporiadavajú) v dedičskom konaní, ale žalobou veriteľa mimo dedičského konania. Zdôraznil, že ani v prípade, ak by súd určil neplatnosť predmetnej zmluvy o pôžičke, táto skutočnosť by automaticky nevylučovala, že uplatnená pohľadávka žalovaného 2/ existuje z iného právneho dôvodu, napríklad titulom bezdôvodného obohatenia a podobne. Uviedol, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke je tak v danom prípade nadbytočná, neplní preventívnu funkciu, nevedie k definitívnemu odstráneniu

spornosti a nemá žiaden bezprostredný dosah na právne postavenie žalobcu. Dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti predmetnej Zmluvy o pôžičke, a žalobu bez skúmania jej vecnej stránky v tejto časti zamietol.

9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1,2 CSP s odôvodnením, že predmetom konania boli dva žalobné návrhy, z ktorých v prvom výroku bol úspešný žalobca a v druhom žalovaný. Pri náhrade trov konania aplikoval ust. § 255 ods. 2 CSP a nakoľko úspech strán mal za rovnaký, žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

10. Obdobne, podľa pomeru úspechu v spore, rozhodol aj o povinnosti strán sporu znášať trovy spojené so znaleckým dokazovaním (za vypracovanie písomného znaleckého posudku a v súvislosti s výsluchom znalca na pojednávaní) rovným dielom, keď priznal znaleckému ústavu forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. nárok na znalečné voči žalobcovi v rozsahu 50 % a voči žalovaným rovnako v rozsahu 50 %.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný 2/ v zákonom stanovenej lehote odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním vo výrokoch, ktorými súd určil, že právny úkon spísaný do Notárskej zápisnice zo dňa 03.07.2012, napísanej na L. Ú. D. D. E. J., F. X, Č.. L. XXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, ktorým R. O., nar. XX.XX.XXXX uznala právny záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011 voči C. Š.P., L.. XX.XX.XXXX je neplatný a v časti o povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť trovy znaleckého dokazovania. Namietal, že súd prvej inštancie nezistil riadne skutkový stav vo veci, neposúdil vec správne po právnej stránke, čo ho viedlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia. Uviedol, že súd prvej inštancie hrubým spôsobom porušil jeho práva na spravodlivý proces a jeho práva domáhať sa svojich práv na súde vtom smere, že žalovanému 2/ neumožnil klásť otázky znalcovi, nezabezpečil na pojednávaní účasť žalovaného 1/, ktorého vôbec nevypočul a neumožnil mu klásť otázky. Namietal, že súd prvej inštancie akceptoval jeho ospravedlnenie na pojednávanie, na ktorom bol vypočutý súdny znalec a napriek tomu, že jeho ospravedlnenie akceptoval, pojednávanie sa uskutočnilo, bol vypočutý súdny znalec, ktorému nemohol klásť otázky, pretože na ďalšie pojednávania znalec nebol súdom predvolaný. Tým mu bola podľa neho odňatá možnosť konať pred súdom a hrubým spôsobom tak boli porušené jeho ústavné práva na spravodlivý proces. Poukázal na odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu, ktorý zamietajúcu časť rozsudku odôvodnil tým, že ustálil dôvod neplatnosti uznania záväzku pôvodnou žalovanou 1/, spočívajúci v absencii súhlasu žalobcu ako jej manžela s týmto právnym úkonom, čo bolo podľa názoru súdu prvej inštancie dostatočným dôvodom na určenie neplatnosti sporného právneho úkonu. Ďalšími žalobcom uplatnenými dôvodmi neplatnosti tohto právneho úkonu sa súd z dôvodu hospodárnosti, s ohľadom na zásadu procesnej ekonomie nezaoberal, keďže v tomto smere by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Uviedol, že súd prvej inštancie si osvojil názor, že pri výklade § 145 ods. 1 OZ je potrebné vychádzať nielen z priameho vzťahu napadnutého právneho úkonu k spoločným veciam, ale musia sa zohľadniť aj jeho možné právne účinky vo sfére spoločných vecí patriacich do BSM. V dôsledku spojenia uznania záväzku so súhlasom pôvodnej žalovanej 1/, aby sa Notárska zápisnica o uznaní záväzku stala vykonateľným exekučným titulom na celý jej majetok, podriaďuje predmetný úkon uvádzanému ustanoveniu OZ a takýto právny úkon je potrebné považovať za taký, ktorý nebol vykonaný mimo sféru spoločných manželských vecí. Skonštatoval, že podľa názoru súdu prvej inštancie v konaní nebolo preukázané, že pôvodná žalovaná 1/ v čase predmetného uznania záväzku disponovala dostatočnými finančnými prostriedkami alebo majetkom vo svojom výlučnom vlastníctve, teda mimo masy BSM v takej výške, aby tento majetok postačoval na uspokojenie pohľadávky veriteľa i s prihliadnutím na výšku pohľadávky, preto sporný právny úkon jednoznačne sekundárne zasahoval do spoločných vecí tvoriacich BSM manželov žalobcu a pôvodnej žalovanej 1/, keďže predmetná notárska zápisnica bola použitá ako exekučný titul a je na základe nej vedené exekučné konanie. Namietal, že napriek tomu, že súd prvej inštancie tieto skutočnosti skonštatoval, bezdôvodne odmietol vykonať navrhované dokazovanie žalovaným 2/, kde výsluchom žalovaného 1 a navrhnutých svedkov sa malo zisťovať, aký majetok za života mohla vlastníť pôvodná žalovaná 1/, či mala nejaké nehnuteľnosti, pohľadávky voči tretím osobám a finančné prostriedky, čo podľa jeho názoru zistené nebolo. Vytkol súdu prvej inštancie, že nebolo dostatočným spôsobom zisťované, či žalobca nemohol dať konkludentný súhlas k uznaniu dlhu pôvodnej žalovanej 1/. Mal za to, že v danom prípade nebol potrebný ani tento súhlas, keď takýto úkon v danom prípade učinенý počas trvania manželstva pôvodnou žalovanou 1/ medzi manželmi možno považovať za bežný.

Považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za zmätočné a chaotické, nakoľko podľa jeho názoru nebol skutkový stav vo veci riadne zistený.

12. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ sa nestotožňoval s jeho tvrdeniami, uvedenými v odvolaní. Poukázal na ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný. Konštatoval, že v zmysle ustálenej judikatúry je pri posudzovaní, či ide o právny úkon týkajúci sa spoločných vecí, potrebné vziať do úvahy skutočnosť, či by prípadné vymáhanie pohľadávky veriteľom malo účinky aj na majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, kedy právny úkon môže byť považovaný za týkajúci sa vybavovania spoločných vecí, na platnosť ktorého je súhlas druhého manžela potrebný. Poukázal na životnú situáciu pôvodnej žalovanej 1/, jej pravidelné užívanie omamných a psychotropných látok, konštatované znalcom a aj ňou potvrdenú skutočnosť, že od roku 2008 bola na plnom invalidnom dôchodku, pričom mesačne poberala 522,20 EUR, z čoho je podľa jeho názoru nepochybné, že pôvodná žalovaná 1/ nevlastnila vo svojom výlučnom vlastníctve žiaden majetok, z ktorého by vedela vrátiť žalovanému 2/ údajnú pôžičku vo výške 96.800,-EUR. Konštatoval, že skutočnosť, že napadnutý právny úkon zasiahol do vtedajšej sféry spoločných vecí, t.j. majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalobcu a pôvodnej žalovanej 1/, je podľa jeho názoru preukázaná aj existenciou exekučného konania na vymáhanie údajnej pohľadávky žalovaného 2/ zo zmluvy o pôžičke, v ktorom sa postihujú veci patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, konkrétne nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území K.. Mal za to, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že účinky napadnutého právneho úkonu sa mohli prejaviť (a aj sa prejavili) vo sfére spoločných vecí tak, ako to má na mysli práve § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného 2/ v tom, že majetkové pomery pôvodnej žalovanej 1/ neboli v konaní zistené, a teda súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav. Podľa názoru žalobcu napadnutý právny úkon nepatrí medzi bežné veci predpokladané v ustanovení § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto bol súhlas žalobcu ako manžela pôvodnej žalovanej 1/ na uskutočnenie napadnutého právneho úkonu v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka potrebný. Uviedol, že takýto súhlas nebol nikdy zo strany žalobcu daný, a to ani konkludentne k čomu sa žalobca sa jednoznačne vyjadril. Konštatoval, že žalovaný 2/ v konaní pred súdom prvej inštancie neargumentoval potenciálnym udelením súhlasu zo strany žalobcu a túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal. K argumentácii žalovaného 2/ o neuskutočnení výsluchu žalovaného 1/ uviedol, že uskutočnenie tohto výsluchu nebolo potrebné, nakoľko skutočnosť podstatné pre rozhodnutie vo veci samej získal súd z iných dôkazných prostriedkov, pričom nie je potrebné ich dokazovať viacnásobne. Uviedol, že žalovaný 1/ nemal dlhodobo informácie o pôvodnej žalovanej 1/, pred jej smrťou sa s ňou roky nevidal, a preto nemohol mať relevantné vedomosti o jej prípadných majetkových pomeroch. Poukázal tiež na to, že žalovaný 1/ so žalobou súhlasil a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutočnosťami uvedenými v žalobe a vo vyjadreniach žalobcu predložených súdu prvej inštancie. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie postupoval správne a v súlade so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, keď nevykonal výsluch osôb navrhovaných zo strany žalovaného 2/, nakoľko nedisponovali informáciami o okolnostiach podstatných pre rozhodnutie vo veci samej a všetky relevantné skutočnosti potrebné na rozhodnutie vo veci mal súd prvej inštancie preukázané z ostatných dôkazov, ktoré v konaní vykonal. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje v napadnutých výrokoch za vecne správny. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a uložiť žalovanému 2/ povinnosť nahradiť mu trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

13. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné.

14. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvá veta CSP).

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

18. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby v časti, ktorou sa žalobca domáhala určenia, že právny úkon spísaný do Notárskej zápisnice zo dňa 03.07.2012, napísanej na L. Ú. D. D. E. J., F. X, Č. L. XXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, L. XXXXX/XXXX, ktorým R. O., nar. XX.XX.XXXX uznala právny záväzok vyplývajúci zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 04.05.2011 voči C. Š., L. XX.XX.XXXX je neplatný a v časti o povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť trovy znaleckého dokazovania. Jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyšli najavo, pričom správne vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného v konaní vedenom na súde prvej inštancie a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Vec posúdil správne i po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia. Svoje zistenia a závery aj riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

19. Žalovaný 2/ v odvolaní tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods.1 písm. h CSP). V tejto súvislosti odvolací súd udáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery, alebo vtedy, keď aplikoval právnu normu pri absencii (relevantnej časti) skutkového stavu, čo v preskúmvanej veci odvolacím súdom zistené nebolo.

20. K odvolacej námietke žalovaného 2/, s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b CSP, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že odňatím možnosti konať pred súdom a porušením práva na spravodlivý súdny proces je taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa sporovej strane znemožní realizácia jej procesných práv, ktoré jej zákon (Civilný sporový poriadok) priznáva za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu SR vyplýva, že právo na súdnu ochranu ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v sebe zahŕňa aj právo na rovnosť zbraní a kontradiktórnosť konania. Obsah práva na spravodlivý súdny proces tak spočíva v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatnení. Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii tejto procesnej vady; určujúcim je zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo. Vychádzajúc z obsahu spisu odvolací súd nezistil, že v konaní došlo k procesnej vade, ktorú možno charakterizovať ako odňatie možnosti účastníkom konať pred súdom ani porušením práva na spravodlivý proces. Odvolací súd konštatuje, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a procesný postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nie je takouto vadou postihnutý a preto ani túto odvoláciu námietku nepovažoval za dôvodnú.

21. Ani odvoláciu námietku žalovaného 2/, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností - § 365 ods. 1 písm. e CSP nepovažuje odvolací súd za dôvodnú. V súvislosti s touto námietkou uvádza, že vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. K namietanému nevykonaniu výsluchu svedkov odvolací súd uvádza, že pri návrhu na výsluch svedka je potrebné, aby strana výsluch svedka navrhujúca najskôr uviedla, k akým skutkovým okolnostiam má byť svedok vypočutý. Umožní sa tým vymedziť

predmet výsluchu a súčasne súd bude môcť vylúčiť svedecký dôkaz, ktorý by bol zbytočný. Vychádzajúc z obsahu spisu ako aj návrhov žalovaného 2/ na doplnenie dokazovania výsluchom navrhovaných svedkov, odvolací súd konštatuje, že pri posúdení návrhu žalovaného 2/, k akým okolnostiam navrhuje svedkov vypočuť (č.l. 152,153), súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie výsluchom svedkov Š. D., S. Š., I. T., C.. L. J.), ktorými žalovaný 2/ navrhol preukázať skutočnosti, že k uzavretiu Zmluvy o pôžičke i k reálnemu odovzdaniu peňazí medzi žalovaným 2/ a pôvodnou žalovanou 1/ skutočne došlo, výsluchom žalovaného 2/ k okolnostiam poskytnutia pôžičky a existencie dlhu, ktorý bol uznaný. Navrhované dôkazy súviseli s časťou žaloby, ktorú súd prvej inštancie zamietol z dôvodu, že neboli splnené zákonné podmienky pre prípustnosť určovacej žaloby, nakoľko nebol preukázaný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a žaloba o určení neplatnosti Zmluvy o pôžičke bola zamietnutá bez vykonávania ďalšieho dokazovania. Z rovnakých dôvodov nevyhovelo súd prvej inštancie ani návrhu žalovaného 2/ na doplnenie dokazovania vykonaním opätovného výsluchu znalca C.. D. T..

22. Do 30. júna 2016 bolo podľa § 80 O.s.p. možné žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Za určovací návrh (žalobu) v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. považovala súdna prax žaloby, ktoré mali spravidla preventívny charakter a ich účelom bolo poskytnúť ochranu práva navrhovateľa skôr, ako dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Právny záujem, ktorý bol podmienkou prípustnosti takejto určovacej žaloby, musel byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu išlo o posúdenie, či podaná žaloba predstavuje vhodne (účinne a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti alebo neistoty práva. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 91/2006 konštatoval, že nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstať a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 14. 9. 2017 sp. zn. 3 Cdo 24/2017). Právny záujem, ktorý bol podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby (§ 80 písm. c/ O.s.p.), musel byť naliehavý v tom zmysle, že vyhovením žalobe bolo možné odstrániť spornosť určitého právneho vzťahu a ochranu práv žalobcu alebo jeho oprávnených záujmov. Súdna prax vychádzala z toho, že: (1) naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáhal) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva alebo právnej neistoty, (2) tento záujem je daný vtedy, pokiaľ by bez súdom vysloveného určenia bolo buď ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neisté, (3) záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je vhodný (správne zvolený a prípustný) procesný nástroj ochrany jeho práva, (4) naliehavý právny záujem je daný tiež vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný právny základ pre vzťahy účastníkov a predíde prípadným ďalším sporom, (5) naliehavý právny záujem je spravidla daný všade tam, kde rozhodnutie súdu bude podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, (6) naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, môže mať aj tretia osoba (na samom úkone alebo právnom vzťahu bezprostredne nezúčastnená), pokiaľ preukáže, že požadovaným určením sa priaznivo ovplyvní (zlepší) jej právne postavenie (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. 4. 2017 sp. zn. 1 VCdo 1/2017).

23. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v časti určenia neplatnosti uznania záväzku obsiahnutého v Notárskej zápisnici, bola splnená podmienka procesnej prípustnosti určovacej žaloby a bol daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalobca v spore preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení v takom zmysle, ako je to uvedené v predchádzajúcich odsekoch jednak podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p., a podľa ustanovenia § 137 písm. c/ a písm. d/ CSP. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že vo vzťahu k prípustnosti žaloby na určení neplatnosti právneho úkonu je potrebné vychádzať z ust. § 470 ods. 2 CSP s tým, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predtým, ako nastala účinnosť Civilného sporového poriadku zostávajú zachované. Prípustnosť takejto žaloby je na mieste posudzovať aj so zohľadnením pôvodnej právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku, ktorý takúto žalobu pripúšťal v ust. § 80 písm. c), za predpokladu preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem je vo všeobecnosti daný tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Žalobca preukázal existenciu naliehavého právneho záujmu tým, že vo veci prebieha exekúcia a jej predmetom je postih nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu a pôvodnej žalovanej 1/. Odvolací súd zároveň v tejto súvislosti

poukazuje aj na Uznesenia NS SR 3Cdo 63/2009, v zmysle ktorého „Skutočnosť, že sa osoba povinná zaviazala poskytnúť oprávnenej osobe určité plnenie a dohoda o tom je uvedená v notárskej zápisnici so súhlasom s vykonateľnosťou, podľa názoru dovolacieho súdu celkom nevylučuje, aby v individuálnych prípadoch - so zreteľom na osobitné okolnosti prejednávanej veci - sa povinná osoba domáhala návrhom na súde určenia, že nie je povinná plniť (resp. že neexistuje dlh, ktorý by mala plniť)“.

24. Odvolací súd sa plne stotožnil aj s právnym názorom súdu prvej inštancie pri posudzovaní relatívnej neplatnosti právneho úkonu - Uznania záväzku obsiahnutého v Notárskej zápisnici a nesúhlasí s argumentáciou žalovaného 2/, že v danom prípade nebol potrebný súhlas žalobcu k uznaniu dlhu pôvodnou žalovanou 1/, nakoľko predmetný právny úkon bol vykonaný počas trvania manželstva žalobcu a pôvodnej žalovanej 1/ a medzi manželmi ho možno považovať za bežný.

25. Podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

26. Podľa § 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

27. Citované ustanovenia § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka upravuje vzájomné vzťahy manželov a tretích osôb s ohľadom na dispozičné úkony bezpodielových spoluvlastníkov, t.j. na právne úkony, ktorými manželia disponujú so spoločnými vecami ako predmetom bezpodielového spoluvlastníctva. Vo vzťahu k tretím osobám zakladá aktívnu alebo pasívnu solidaritu manželov z platných právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí. Tento dôsledok nastáva bez ohľadu na to, či právny úkon týkajúci sa spoločných vecí urobil jeden z manželov alebo obaja manželia spoločne, a či išlo o bežnú vec (záležitosť) alebo o inú než bežnú vec. V zmysle tohto ustanovenia sa na platnosť právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí a urobeného len jedným z manželov (teda úkonu, pri ktorom manželia nevystupujú spoločne ako účastníci), vyžaduje súhlas druhého manžela, ak ide o inú než bežnú záležitosť. Nedostatok tohto súhlasu má za následok neplatnosť právneho úkonu, pričom v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka ide o relatívnu neplatnosť. To znamená, že právny úkon, ktorý nemožno považovať za vybavovanie bežnej záležitosti, uskutočnený iba jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela, sa považuje za platný, pokiaľ sa ten, kto je ním dotknutý, nedovolá jeho neplatnosti. Základnou podmienkou aplikácie ustanovenia § 145 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka na konkrétny prípad je však existencia právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí. Pokiaľ táto podmienka nie je splnená, sú úvahy o tom, či v konkrétnych okolnostiach išlo o bežnú alebo nie bežnú záležitosť a teda či k právnemu úkonu bol alebo nebol potrebný súhlas druhého manžela, bezpredmetné. Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo k výkonu jeho správy.

28. Pri interpretácii obsahu normatívneho textu - „vypavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí“ - nemožno vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia sa zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, ktorý pri posudzovaní otázky interpretácie ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzal z právneho názoru vysloveného Ústavným súdom SR. Ústavný súd SR vo svojej rozhodovacej praxi zaujal názor, že v odôvodnených prípadoch nemôžu súdy pri interpretácii ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzať len z bezprostredného (priameho) vzťahu k spoločným veciam, ale musia zohľadniť aj možné právne účinky konkrétneho právneho úkonu vo sfére spoločných vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože druhý z manželov môže byť v dôsledku účinkov konkrétneho právneho úkonu v rámci exekúcie zbavený spoluvlastníctva svojho majetku (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 26/2010 zo dňa 08.12.2010, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 509/2011 zo dňa 13.12.2011). Vychádzajúc z názoru Ústavného súdu SR záväzky jedného z manželov sa považujú za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí, pretože takými úkonmi sú tiež právne úkony so sekundárnymi dopadmi na spoločné veci (tzv. nepriame nakladanie s vecami tvoriacimi bezpodielové spoluvlastníctvo manželov). Ustanovenie § 145 Občianskeho zákonníka je podľa tohto názoru potrebné vykladať v spojení s § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. § 145 má na mysli aj sekundárny dopad - záväzok založený len jedným z manželov sa totiž v prípade exekučného vymáhania prejaví aj vo sfére spoločných vecí, resp. vo sfére majetku patriaceho do BSM prostredníctvom aplikácie ustanovenia § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Takéto právne úkony (záväzky jedného z manželov) sa týka vybavovania spoločných vecí

práve z toho dôvodu, že druhý manžel môže byť v dôsledku účinkov tohto úkonu v spojení s § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka v rámci exekúcie pozbavený spoluvlastníctva svojho majetku. Pre aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je nevyhnutné, aby išlo o priamy, či bezprostredný vzťah právneho úkonu k spoločným veciam, postačí, ak ide o vzťah sekundárny (nepriamy,) či vzťah účinkov alebo možných dôsledkov tohto právneho úkonu vo sfére spoločných vecí. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené preto prisvedčil súdu prvej inštancie, že predmetný právny úkon je potrebné právne podriaďiť pod ustanovenie § 145 ods. 1 Občianskeho zákona, nakoľko účinky dotknutého právneho úkonu pôvodnej žalovanej 1/ sa mali prejavíť aj vo sfére spoločných vecí a preto bol k platnosti uznania záväzku potrebný súhlas žalobcu a jeho nedostatok bol dôvodom na vyslovenie relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu s poukazom na ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka.

29. Za nedôvodné považuje odvolací súd odvolanie žalovaného 2/ aj v časti uloženia mu povinnosti zaplatiť trovy znaleckého dokazovania. Pri posudzovaní povinnosti strán sporu znášať trovy spojené so znaleckým dokazovaním, odvolací súd uvádza, že napadnutým piatym výrokom preskúmaného rozsudku rozhodol súd prvej inštancie o trovách znaleckého dokazovania tak, že náhradu trov znaleckého dokazovania priznal podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 CSP v pomere 50 %. Po preskúmaní tohto výroku prihliadajúc na výsledok sporu dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v tejto časti správny. Pri posudzovaní pomeru úspechu bol v prvom výroku úspešný žalobca a v druhom výroku boli úspešní žalovaní, teda pomer úspech sporových strán bol rovnaký a preto je správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď trovy znaleckého dokazovania rozdelil rovnakým dielom.

30. Ďalšími námietkami žalovaného 2/ uvedenými v odvolaní sa odvolací súd nezoberal, keď tieto nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci, sú v rovine úvah bez podloženia relevantných dôkazov. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strán konania na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

31. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 2 CSP ako vecne a právne správne potvrdil, nakoľko dospel k záveru, že obsah odvolania žalovaného 2/ nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

32. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, priznal proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.SP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).